

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Miljöbyrån, S4

Beslutande
Minister
Jesper Josefsson

Föredragande
Jurist
Sanna Karlsson

Justerat
Omedelbart

Nr 98

Godkännande som producentsammanslutning,
producentregistret för förpackningar.

ÅLR 2024/4225
352 S4

Finlands Förpackningsproducenter Ab lämnade den 13.6.2024 in en ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret för förpackningar till landskapsregeringen. Ansökan har kompletterats den 30.9.2024 och 10.12.2024.

Beslut

Landskapsregeringen beslutar att godkänna Finlands Förpackningsproducenter Ab som producentsammanslutning för förpackningsproducenter för anteckning i producentregistret. En förpackningsproducent kan överföra sitt producentansvar till Finlands Förpackningsproducenter Ab från och med den dag då beslutet fattas. Beslutet gäller tills vidare.

Villkor:

- Landskapsregeringens ämbetsspråk är svenska enligt 36 § självstyrelselag (1991:71) för Åland. Kommunikation med landskapsregeringen ska därmed ske på svenska, inklusive rapportering. De åländska producenterna ska ha möjlighet att kontakta producentsammanslutningen på svenska och alla behövliga dokument ska finnas tillgängliga på svenska.
- Finlands Förpackningsproducenter Ab ska, inom sitt verksamhetsområde, ingå ett avtalsförhållande med alla producenter som önskar ansluta sig till producentsammanslutningen enligt 62 § rikets avfallslag (646/2011) som tillämpas på Åland genom 1 § landskapslag (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag, nedan blankettlagen. En ny producent ska behandlas rättvist och med likvärdiga villkor jämfört med de som gäller för redan till producentsammanslutningen anslutna producenter.
- Finlands Förpackningsproducenter Ab ska enligt 63 § 2 mom. rikets avfallslag föra en allmänt tillgänglig, uppdaterad förteckning över sina ägare och över de åländska producenter som har överfört sitt producentansvar till dem. I förteckningen antecknas medlemmens namn och företags- och

organisationsnummer samt uppgifter om de produkter som medlemmen släpper ut på den åländska marknaden.

- Finlands Förpackningsproducenter Ab ska enligt 65 § rikets avfallslag i samarbete med producenter av olika produktgrupper och producentsammanslutningar se till att genomförandet av producentansvaret inte medför dubbla avgifter för producenter eller producentsammanslutningar i en annan producentgrupp när mottagning och annan avfallshantering av kasserade produkter ordnas i samarbete. Producentsammanslutningen ska genom nödvändigt samarbete främja möjligheten för producenten att genom en enda aktör förvalta sina skyldigheter i fråga om producentansvar för olika produkter.
- Finlands Förpackningsproducenter Ab ska för sina åländska producenters räkning före utgången av juni rapportera uppgifter till landskapsregeringen om föregående års verksamhet på den åländska marknaden enligt 19 § statsrådets förordning (1029/2021) om förpackningar och förpackningsavfall, nedan rikets förpackningsförordning, som tillämpas på Åland genom 1 § 1 mom. 4 punkten landskapsförordning (2018:92) om producentansvar, nedan producentansvarsförordningen.
- Finlands Förpackningsproducenter Ab ska enligt 49 d § rikets avfallslag årligen lämna en sammanställning över det avtal enligt 49 a och 49 b §§ rikets avfallslag som ingåtts med kommunerna under det föregående kalenderåret och fullföljandet av avtalet till landskapsregeringen. Sammanställningen ska åtminstone innehålla uppgifter om avtalsparterna och avtalets giltighetstid samt om mängden förpackningsavfall som samlats in från fastigheter och områdesvisa mottagningsplatser. Till sammanställningen ska också fogas en yrkeskunnig och oberoende granskares bedömning av hur producentens kostnadsansvar har realiserats, inbegripet uppgifter om ersättning till kommunerna och avfallsinnehavarna för kostnaderna för den separata insamlingen.
- Finlands Förpackningsproducenter Ab ska ordna återanvändning och materialåtervinning av kasserade förpackningar tillsammans med andra förpackningsproducenter och operatörer av retursystem för dryckesförpackningar på ett sådant sätt att de övergripande målen för återanvändning och materialåtervinning av förpackningar i 7 och 8 §§ rikets förpackningsförordning uppnås årligen.
- Finlands Förpackningsproducenter Ab ska genom offentliga informationskampanjer och annan informationsspridning se till att de som använder förpackningar och konsumenter får behövlig information enligt 13 § 1 mom. rikets förpackningsförordning. Finlands Förpackningsproducenter Ab ska dessutom ge aktörer som samlar in använda förpackningar de uppgifter om separat insamling, transport och behandling av använda förpackningar och om kvalitetskontroller och andra förfaranden avseende mottagningen som behövs för att mottagningen ska fungera bra enligt 13 § 2 mom. rikets förpackningsförordning.
- Finlands Förpackningsproducenter Ab ska enligt 18 § rikets förpackningsförordning underrätta landskapsregeringen om väsentliga förändringar i verksamheten inom en månad efter förändringen. Anmälan ska göras om

- producentsammanslutningens verksamhet kommer att förändras avsevärt,
- namn, firmanamn, företags- och organisationsnummer eller kontaktinformation ändras,
- betydande förändringar sker i det avfallshanteringssystem som ansökan gäller,
- nya åländska kommuner ingår samarbetsavtal med producentsammanslutningen,
- ändringar i avtalen mellan producenterna och producentsammanslutningen sker,
- ändringar av dess regler eller villkor för anslutning införs,
- nya åländska medlemmar som ansluter sig till eller utgår ur producentsammanslutningen, eller
- producentsammanslutningen upphör med sin verksamhet.

Aktuella uppgifter om åländska medlemmar ska lämnas till landskapsregeringen en gång i månaden.

Landskapsregeringen kan enligt 106 § rikets avfallslag vid behov konstatera att producentsammanslutningen på grund av ändringen ska lämna in en ny ansökan om godkännande i producentregistret.

- Enligt 107 § rikets avfallslag kan landskapsregeringen återkalla sitt godkännande i producentregistret om producentsammanslutningen, trots en skriftlig anmärkning från landskapsregeringen, upprepade gånger underlåter att uppfylla producentansvarsskyldigheten enligt rikets avfallslag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den om att organisera mottagande, återanvändning, återvinning och annan avfallshantering av en kasserad produkt eller om något av de andra villkoren för godkännande enligt 102 § i rikets avfallslag inte kan uppfyllas.
- Om det i blankettlagen, rikets avfallslag eller i förordning som utfärdats med stöd av dem föreskrivs strängare bestämmelser än i detta beslut eller bestämmelser som avviker från beslutet, ska lag eller förordning iakttas utan hinder av beslutet.

Motivering

Landskapsregeringen ska enligt 2 § blankettlagen och 103 § rikets avfallslag utan obefogat dröjsmål fatta beslut med anledning av en ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret. En producentsammanslutning ska godkännas för anteckning i producentregistret om den uppfyller kraven i 102 § rikets avfallslag. Krav på ansökans innehåll framgår av 17 § rikets förpackningsförordning. Landskapsregeringen anser att de handlingar som Finlands Förpackningsproducenter Ab har inlämnat i ansökan uppfyller kraven i 102 § rikets avfallslag och 17 § rikets förpackningsförordning.

Beslut om godkännande för anteckning i producentregistret ska enligt 103 § rikets avfallslag gälla för viss tid eller tills vidare beroende på ärendets art. Landskapsregeringen bedömer att producentansvaret för förpackningsavfall bör skötas långsiktigt då det påverkar befolkningens vardagliga avfallshantering. Ärendet är därmed av sådan art att beslutet bör gälla tills vidare.

En producentsammanslutning ska enligt 62 § 1 mom. rikets avfallslag bildas av producenter. En producentsammanslutning för förpackningsproducenter ska därmed, i enlighet med 48 § 1 mom. 6 punkten rikets avfallslag, vara bildad av producenter som förpackar, tillverkar eller importerar förpackningar eller förpackade produkter. Finlands Förpackningsproducenter Ab har inlämnat uppgifter om att producentsammanslutningen är bildad av producenter i bland annat dagligvaruhandel, återförsäljare inom järn- och byggmaterial samt livsmedelsproducenter. Således är producentsammanslutningen lagenligt bildad.

En producentsammanslutning för förpackningsproducenter ska enligt 62 § 1 mom. rikets avfallslag omfatta alla förpackningsmaterial och alla i 48 § 1 mom. 7 punkten rikets avfallslag avsedda muggar. Finlands Förpackningsproducenter Ab har inlämnat uppgifter om att verksamheten omfattar avfall från metall-, glas-, plast-, trä- samt pappers- och kartongförpackningar. Uppgifter har även inlämnats om att muggar som säljs tomma till slutanvändaren omfattas av producentsammanslutningens verksamhet.

Enligt 62 § 3 mom. rikets avfallslag ska en producentsammanslutning på begäran av en ny producent åta sig att fullgöra dennes skyldigheter om producentens verksamhet ingår i producentsammanslutningens verksamhetsfält. Producenterna ska behandlas opartiskt och jämlikt. Enligt 63 § rikets avfallslag ska skyldigheterna fördelas rättvist mellan producenterna med beaktande av verksamhetens art och omfattning samt så att det inte leder till handelshinder och snedvridning av konkurrensen. Enligt 63 a § rikets avfallslag ska producenternas betalningsandelar fördelas jämnt i förhållande till de produkter som de släppt ut på marknaden. Finlands Förpackningsproducenter Ab har i ansökan inlämnat ett avtal genom vilket förpackningsproducenter kan ansluta sig till producentsammanslutningen. I avtalet fördelas skyldigheterna i enlighet med 62 § 3 mom., 63 § och 63 a § rikets avfallslag.

Enligt 49 § rikets avfallslag ska producentsammanslutningar ordna mottagning av kasserade produkter. Finlands Förpackningsproducenter Ab har inlämnat en plan för den områdesvisa mottagningen. I planen framgår ett grundligt samarbete med de kommuner som har avtalat med producentsammanslutningen om insamlingen och mottagningen av kasserat förpackningsavfall. Finlands Förpackningsproducenter har redogjort för de avtal som är relevanta för den fortsatta behandlingen av förpackningsavfallet, det vill säga avtal med mottagningsterminal och återvinningsanläggningar. De uppgifter som lämnats om den insamling, transport och återvinning av kasserade förpackningar vilken producenten ordnar uppfyller kraven i rikets avfallslag.

Enligt 4 § 3 mom. blankettlagen och 49 a § rikets avfallslag ska producentsammanslutningen för förpackningsproducenter och kommunerna genom avtal komma överens om hur den separata insamlingen för förpackningsavfall ska ordnas. Avtalet ska omfatta minst två tredjedelar av Ålands befolkning. Finlands Förpackningsproducenter Ab har avtalat med Ålands miljöservice och Finströms kommun vilket motsvarar mer än två tredjedelar av Ålands befolkning.

Producentsammanslutningen ska enligt 51 § rikets avfallslag informera om mottagningsplatsernas placering och öppettider, de slag av avfall som tas emot där och

annat som behövs för att mottagningen ska fungera. Producentersammanslutningen ska dessutom informera och ge råd om åtgärder som gäller minskande av avfallens mängd och skadlighet, återanvändning och förberedelse för återanvändning, om konsekvenserna av nedskräpning och förhindrande av nedskräpning samt vid behov om de alternativ för återanvändning som finns tillgängliga för produkterna. Producentersammanslutningen ska vid behov ordna informationsspridningen och rådgivningen tillsammans med kommunen och andra aktörer inom avfallshanteringen. Finlands Förpackningsproducenter har lämnat in en plan för informationsspridning där det framgår hur skyldigheterna enligt 51 § rikets avfallslag uppfylls. Producentersammanslutningen har även redogjort för hur informations- och rådgivningsskyldigheten uppfylls genom samarbetsavtalet med kommunerna.

Producenten ska enligt 53 a § rikets avfallslag upprätthålla egenkontroll, det vill säga regelbunden och systematisk övervakning av att skyldigheterna enligt rikets avfallslag fullgörs och utveckling av tillförlitligheten hos den informationen. En skriftlig plan om egenkontroll ska upprättas och inlämnas till landskapsregeringen i samband med ansökan för godkännande i producentregistret. Finlands Förpackningsproducenter Ab har inlämnat en plan för egenkontroll som innehåller uppgifter i enlighet med kraven i 53 a § 2 mom. rikets avfallslag.

Enligt 64 § rikets avfallslag ska en producentersammanslutning ha tillräckliga ekonomiska resurser att organisera verksamheten på behörigt sätt och för att oavbrutet i minst sex månader kunna ansvara för producentansvarsskyldigheterna. Enligt 4 § producentansvarsförordningen behöver en producentersammanslutning som är godkänd i riket inte lämna in uppgifter om ekonomiska arrangemang. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland har godkänt Finlands Förpackningsproducenter Ab genom beslut den 29.9.2022 i ärende PIRELY/7442/2022. Finlands Förpackningsproducenter Ab har därmed visat att tillräckliga ekonomiska arrangemang föreligger.

Ändringssökande

Ändring av beslutet kan enligt 9 § blankettlagen och 25 § 2 mom. självstyrelselagen sökas hos Högsta förvaltningsdomstolen.

Tillämpade lagrum

25 § och 36 § självstyrelselag (1991:71) för Åland

1 §, 2 §, 4 § och 9 § landskapslag (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag

48 §, 49 §, 49 a §, 49 b §, 49 d §, 51 §, 53 a §, 62 §, 63 §, 63 a §, 64 §, 65 §, 102 §, 103 §, 106 § och 107 § avfallslag (646/2011)

1 § och 4 § landskapsförordning (2018:92) om producentansvar

7 §, 8 §, 13 §, 17 §, 18 § och 19 § statsrådets förordning (1029/2021) om förpackningar och förpackningsavfall